

## Pünkösöd után.

És foglalatások valának az apostolok tudományában és a közösségben, a kenyérnek megtörésében és a könyörgésekben. Tánada pedig minden lélekben félelem, és az apostolok sok csudát és jelt tesznek vala (Ap. Csel. 2, 42–43.)

Foglalatások valának az apostolok tudományában. Kedves Gyülekezet! Az első keresztyén gyülekezet szörnyű megrázkódtatásból született. Jól ismerjük azokat a hatalmas szavakat, melyekkel a pünkösdi történet a Szentléleknek a tanítványokra való kitöltését leírja. „Uralkodóilag, királyilag bánt velük”. A pünkösdi Szentlélek uralkodását, a kényúr uralkodásához hasonlíthatjuk, aki előtt mindenkinek remegve kell meghajolnia. Ezzel azonban még nagyon keveset mondottunk. A Szentlélek mint „zendülés” és „tűz” szállott alá — mondja a biblia — azaz úgy ragadta meg az embereket, mint hozzá nem fogható uralkodó. Még egy zsarnoknak sem lehet annyira a kezébe esni, mint amennyire a pünkösdi emberek a Szentlélek kezébe estek. A Lélek kitöltésének már vége. Szünet következett. Az emberek ismét magukhoz tértek, fölemelkedtek, maguk köré és magukba tekintettek. Még dörgött az ég a távolban az elvonuló zivatartól, még — amint a mai igében olvasható — „minden lélekben félelem volt és az apostolok sok jelt és csudát tesznek vala”, most azonban mindennél elsőbb és fontosabb volt, hogy a történetekkel tisztába jöjjenek. Mert érezték, tudták, látták, hogy rajtok és velök valami történt, s hogy ők többé már nem a régi emberek. Tűzpróbán mentek át, villám találta őket, összetörte, meghajlította, megolvasztotta őket. Életük új irányt vett, mint az áradat, mikor a földrengés új mederbe tereli. Mi történt hát? Ki az az úr, aki őket olyan hatalmasan megragadta? Mivé kell nekik az ő keze alatt átváltozniok? A Szentlélek kitöltése utáni szünet a ráeszmélés szünete. Ez a jelen-

lése ennek az ígének is: „és foglalatások valának az apostolok tudományában”. Mi is most a ráeszmélés pillanata előtt állunk. A pünkösdi pillanatot a pünkösöd utáni pillanatnak kell követnie, hogy megvalósuljon, ami pünkösödkor történt. E ráeszmélés pillanata kisebb és szerényebb, mint a tüzes nyelvek és zendülés pillanatai, de épp oly szükséges és épp oly fontos. Mit használnak a tüzes nyelvek és a Lélek kitöltése, ha nem követi a szilárd megismerés, megvilágosodás és belátás? A keresztyén egyház sokkal későbbi idejéből hozok föl erre egy példát: a Luther szellemében való bibliai ébredést a pünkösödkor történetekkel hasonlíthatjuk össze. Luthert azonban a hatalmas Kálvinnak kellett követnie, hogy mindazt, ami Luthernél mint tűzáradat tört elő, a rendszer és tudomány szilárd formájába foglalja össze, hogy megóvja a megsemmisüléstől. Mi lett volna a reformációból, ha utána a ráeszmélés e nehéz munkáját Kálvin nem végezte volna el.

„Foglalatások valának az apostolok tudományában.” Milyen iskola és milyen tudomány volt az, melyben most foglalataskodni kezdtek? Mi rázta és mi indította meg őket annyira, hogy szívükben és lelkükben többé nem nyughattak; hogy állandóan tudakozódnok és keresniök kellett; hogy életüket előlről kellett kezdeniök s még egyszer mint első osztályosoknak az iskolapadba kellett ülniök, mert bár megállapodott férfiak és asszonyok, még semmit sem tudnak? Megpróbálok felelni e kérdésre: életüket csak szemléző emberekből, életüket igazán élő emberekké lettek, mert megismerték az életet. Amit most gondolok, hadd magyarázzam meg a következő példával: olvastam egy emberről, akivel egy gonosztevő orvos hipnotizált állapotban gyilkosságot követtetett el. Miután ismét magához tért és fölébredt hipnotikus álmából, a tett helyére vezelték és megmondták neki, hogy ő a gyilkos. Ő mindebből semmit sem értett, s azt gondolta, hogy csúfot üznek vele. Egészen idegenül állott azzal szemben, amit valójában ő követett el. Mintha csak szemlélője volna az egész dolognak. A gyilkosságtól megborzadt, azt azonban, hogy neki van hozzá legtöbb köze, nem értette. Amikor pedig cáfolhatatlanul bebizonyították, hogy ő a tettes, teljesen megtört. Többé már nem volt szemlélődő. Tudta, hogyha ez igaz, hogyha csakugyan ő a gonosztevő, akkor neki vége. Történhetnek életében egyébként akármilyen jó és szép események, ez a tett mindig azt bizonyítja, hogy ő gonosztevő. E tett dönt élete fölött.